

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๑๑/๒๕๖๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ และเสนอโดย นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้ง ๒ ฉบับได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นายนันท ฝาสุข	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิริญญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสมสมร นาคนาค	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลุย์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๑๑

ร่างพระราชบัญญัติ
การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป คือ ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ซึ่ง นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอทั้ง ๒ ฉบับ สรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายนิพนธ์ บุญญามณี) ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. สรุปได้ ดังนี้

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <http://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๖ ในหน้าที่ ๑๔ และ ๑๕

หลักการคือ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรปรับปรุงให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. มีสาระสำคัญดังนี้

(๑) ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(ร่างมาตรา ๓)

(๒) กำหนดห้ามมิให้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องดังต่อไปนี้

(๒.๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๒.๒) การงด ลด หรือยกเลิกการเก็บภาษี อากร หรือค่าธรรมเนียม

(๒.๓) การกู้เงิน การค้าประกัน การใช้เงินกู้ การพาณิชย์ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๔) การอันมิได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ร่างมาตรา ๕)

(๓) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ในวันที่ยื่นคำร้องเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องไม่อยู่ในระหว่างเป็นผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดจำนวนของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าต้องมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้า

ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ภายหลังจากที่สภาท้องถิ่นนั้นสิ้นอายุหรือถูกยุบครั้งหลังสุด แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า^๒ (ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

สำหรับประเด็นเรื่องจำนวนของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ลดจำนวนลงจากที่เคยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔^๓ ที่บัญญัติว่า ต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๔) กำหนดให้การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นทำได้ต่อเมื่อมีร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นแล้ว และการเชิญชวนดังกล่าวจะกระทำเป็นหนังสือ หรือเชิญชวนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นไปพร้อมกันด้วย นอกจากนี้ในการร่วมเข้าชื่อต้องมีหลักฐานแสดงชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนของผู้ร่วมเข้าชื่อ และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าตนสมัครใจเข้าร่วมในการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและส่งไปยังสถานที่ที่ผู้เชิญชวนกำหนดไว้ในหนังสือเชิญชวนหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร่างมาตรา ๖ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า)

(๕) กำหนดวิธีการในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้กระทำโดยผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นยื่นคำร้องต่อประธานสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยเอกสารที่กำหนดซึ่งต้องมีร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นด้วย (ร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง) เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับคำร้องแล้ว แม้ผู้ร่วมเข้าชื่อขอถอนการเข้าชื่อ หรือกรณีที่ผู้ร่วมเข้าชื่อตายหลังจากที่ได้ร่วมเข้าชื่อแล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อของผู้นั้นยังคงมีผลอยู่ (ร่างมาตรา ๗ วรรคสอง)

^๒ ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๕ วรรคสอง กำหนดไว้ว่า

“การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งรวมกันจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ภายหลังจากที่สภาท้องถิ่นนั้นสิ้นอายุหรือถูกยุบครั้งหลังสุด แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า”

^๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้”

(๖) ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นประสงค์จะให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ หรือดำเนินการให้มีการเชิญชวนให้ร่วมเข้าชื่อหรือให้ดำเนินการทั้ง ๒ กรณี ให้ยื่นคำร้องต่อประธานสภาท้องถิ่นตามระเบียบที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ซึ่งจะกำหนดให้มีจำนวนผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องเกิน ๑๐ คนมิได้ และให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ตามความประสงค์ของผู้ร้อง (ร่างมาตรา ๘)

(๗) กำหนดให้ในระหว่างการเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ห้ามแก้ไขหลักการและข้อความในร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ (ร่างมาตรา ๙)

(๘) เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับคำร้องเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และตรวจสอบคำร้องว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อสภาท้องถิ่นตามข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นโดยเร็ว พร้อมทั้งจัดให้มีการปิดประกาศร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นและรายชื่อผู้เข้าชื่อยื่นดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (ร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

แต่ถ้าประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าคำร้องนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้คืนคำร้องให้ผู้ยื่นไปแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด เว้นแต่การไม่ถูกต้องครบถ้วนเกิดจากการปลอมลายมือชื่อ ให้ยุติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ (ร่างมาตรา ๑๐ วรรคสอง) พร้อมทั้งกำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้กระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อยื่นดังกล่าวเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลสั่ง (ร่างมาตรา ๑๓)

(๙) กำหนดให้สภาท้องถิ่นตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยมีผู้แทนของผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่า ๒ คนร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วย และสภาท้องถิ่นต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนเสนอให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นนั้นกำหนด (ร่างมาตรา ๑๑)

(๑๐) กำหนดให้กรณีที่ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ประชาชนเสนอต้องตกไปเพราะเหตุอายุของสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาท้องถิ่น ถ้าภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่เรียกประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้ง ผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นยื่นขึ้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาท้องถิ่นให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อไป ให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นต่อสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๑๒)

(๑๑) กำหนดบทเฉพาะกาลให้การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นและได้ดำเนินการไปโดยชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๔)

(๑๒) กำหนดบทเฉพาะกาลให้กระทรวงมหาดไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว ให้การดำเนินการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปตามที่ประธานสภาท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๑๕)

๑.๒.๒ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
ได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการคือ ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้คือ โดยที่มาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรปรับปรุงให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ สรุปสาระสำคัญได้ว่า เพื่อให้อำนาจประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถร่วมกันเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นอันเป็นการให้อำนาจแก่ประชาชนและให้ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งถ้าหากต้องการให้ท้องถิ่นมีความเจริญ รัฐต้องกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่นในทุกมิติ ทั้งเรื่องการเงิน การคลัง การพัฒนาตนเอง และการบริหารจัดการตนเอง รวมถึงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

ร่างพระราชบัญญัตินี้จะมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติได้จริง เนื่องจากมีการปรับลดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ยุงยาก ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และที่สำคัญ มีการปรับลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจากเดิมลงเป็น “มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายหลังจากที่สภาท้องถิ่นนั้นสิ้นอายุหรือถูกยุบครั้งสุดท้ายแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า” (ร่างมาตรา ๕ วรรคสอง) ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ที่กำหนดไว้ว่า “มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นภายหลังจากที่สภาท้องถิ่นนั้นสิ้นอายุหรือถูกยุบครั้งสุดท้ายแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า” (ร่างมาตรา ๖ วรรคสอง)

ส่วนสาเหตุที่มีการปรับลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าว เพราะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจะมีจำนวนประชากรที่จำกัด

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายนิพนธ์ บุญญามณี) และนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบกฎหมาย เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขข้อความบางส่วนของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

เพราะเหตุใดจึงไม่จัดทำและเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนั้น จึงขอทราบว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อความ สาระสำคัญ นัยยะ และวิธีปฏิบัติ รวมถึงจะต้องออกหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่เหมือนหรือแตกต่างกันกับกฎหมายฉบับเดิมหรือไม่ อย่างไร

๒.๒ ในการจัดทำและเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ก่อนการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ หรือไม่ อย่างไร เนื่องจาก ตามเอกสารหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัตินี้^๔ ไม่ปรากฏจำนวนของผู้แสดงความคิดเห็นและรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และที่ได้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์ต่าง ๆ

๒.๓ ควรเพิ่มบทนิยามศัพท์ของคำว่า “ผู้แทนของผู้เข้าชื่อ” ในร่างมาตรา ๔ เนื่องจาก บุคคลดังกล่าวนี้เป็นผู้กระทำการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่น แทนผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นทุกคน

๒.๔ ประเด็นเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ห้ามเข้าชื่อเสนอ ตามร่างพระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มาตรา ๕ ที่มีการกำหนด รายละเอียดของข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ไม่สามารถจะเข้าชื่อเสนอได้ เช่น งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือการงด ลด หรือยกเลิกการเก็บภาษี การกู้เงิน การค้าประกัน และการอันมิได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ เป็นผู้เสนอ) ที่ไม่ปรากฏข้อห้ามดังกล่าวนั้น เห็นว่า การห้ามประชาชนเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่เกี่ยวกับการเงินในลักษณะดังกล่าว อาจเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้อย่างเปิดกว้าง เพราะท้ายที่สุดต้องมีการนำร่าง ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาท้องถิ่นเพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่เป็นผู้แทน ประชาชนในท้องถิ่นให้ความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่งอยู่แล้ว

^๔ โปรดดูเว็บไซต์ <http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=682>

นอกจากนี้ การกำหนดข้อห้ามดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖๑ ทวิ^๕ ซึ่งบัญญัติว่า ข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ โดยนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ถ้าเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี กล่าวโดยเฉพาะการให้คำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น หากในร่างพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการเงินได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ก็อาจมีผู้ที่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีความเห็นว่าสภาท้องถิ่นควรที่จะต้องเป็นผู้พิจารณาว่าข้อบัญญัติท้องถิ่นใดควรมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือไม่ มากกว่าการให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณา

ส่วนข้อห้ามการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นตามร่างมาตรา ๕ (๔) คือ “การอันมิได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ก็อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติที่จะต้องมีปัญหาการตีความว่าร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นใดอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือไม่

๒.๕ เห็นด้วยกับการปรับลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นลงจากเดิมที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔^๖ บัญญัติว่า “ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น...” ส่วนประเด็นที่ว่า จะสมควรกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องมีจำนวนเท่าใด มีความเห็นแบ่งออกเป็น ๓ ฝ่าย ดังนี้

^๕ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๖๑ ทวิ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๖๑ ทวิ ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) นายกเทศมนตรี

(๒) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ

(๓) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน

ร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี”

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นควรมีจำนวน “ไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง...” เพราะเป็นจำนวนที่เหมาะสมและไม่มากจนเกินไป

๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นควรมีจำนวน “ไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง...” เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม และจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนอย่างแท้จริง

๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นควรมีจำนวน “ไม่น้อยกว่าห้าพันคนหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งในยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง...” เพราะจะทำให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้ง่ายขึ้นอีก ประกอบกับในบางประเทศมีการระบุจำนวนของผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นจำนวนไม่มากในลักษณะทำนองดังกล่าว เช่น ประเทศแคนาดา กำหนดสัดส่วนร้อยละสิบ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในหลายรัฐ กำหนดสัดส่วนร้อยละห้า และประเทศญี่ปุ่น กำหนดสัดส่วนร้อยละสอง

นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ การกำหนดจำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจำนวนห้าพันคนมีความเหมาะสม เช่น กรุงเทพมหานคร แต่สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม เพราะถ้ากำหนดจำนวนน้อยเกินไปก็อาจจะไม่ดี แต่หากกำหนดจำนวนมากเกินไปก็จะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้ที่มุ่งหมายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ง่าย สะดวก และประหยัดค่าใช้จ่าย

๒.๖ ประเด็นเกี่ยวกับช่องทางในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๖ ววรรคสี่ ที่กำหนดไว้ว่า “การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อตามวรรคสามจะกระทำเป็นหนังสือหรือเชิญชวนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นไปพร้อมกันด้วย” นั้น เห็นว่า ข้อความดังกล่าวมีความหมายเพียงว่าในการเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นสามารถกระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่มิได้หมายความว่าในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจะสามารถกระทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้แต่ประการใด และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นเอกสารเท่านั้น

ประเด็นดังกล่าวนี้มีความสำคัญมาก เพราะว่าถ้าประชาชนต้องเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นเอกสารจะทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง และเป็นการกีดกันการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นจึงควรแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในทางปฏิบัติ จึงควรกำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล มีหน้าที่จัดทำและควบคุมดูแลระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวด้วย

๒.๗ ประเด็นเกี่ยวกับการยื่นคำร้องพร้อมเอกสารต่าง ๆ ของผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๗ เห็นว่าการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องยื่นคำร้องพร้อมเอกสารต่าง ๆ ตามที่กำหนดนั้น เป็นวิธีคิดแบบราชการที่ไม่ควรกำหนดไว้ หากแต่ควรกำหนดให้การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นมีความยืดหยุ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถยื่นคำร้องพร้อมเอกสารต่าง ๆ ได้ง่าย พร้อมทั้งควรกำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วย

๒.๘ ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นสามารถยื่นคำร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อขอให้มีการจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ หรือดำเนินการเชิญชวนให้ร่วมเข้าชื่อ หรือขอให้ดำเนินการให้ทั้งสองกรณี ตามร่างมาตรา ๘ เห็นว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม เมื่อเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสร็จแล้ว ผู้แทนของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจะสามารถเข้าร่วมตรวจร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำให้ได้หรือไม่ เพียงใด

๒.๙ ประเด็นเกี่ยวกับการยื่นคำร้องเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเข้าสู่การพิจารณาของสภาท้องถิ่นโดยเร็ว ตามร่างมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง เห็นว่าควรกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการของประธานสภาท้องถิ่นให้มีความชัดเจนและมีสภาพบังคับกับประธานสภาท้องถิ่น เช่น กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นต้องดำเนินการภายในเวลา ๖๐ วัน เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การร้องเรียน หรือความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๒.๑๐ ประเด็นที่ว่า หากมีการปลอมลายมือชื่อให้ยุติการดำเนินการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๑๐ วรรคสอง เห็นว่า แม้ตรวจพบว่ามี การปลอมลายมือชื่อ แต่หากผู้เข้าชื่อที่ไม่มีการปลอมลายมือชื่อ มีจำนวนครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ก็ไม่ควรกำหนดให้ยุติการดำเนินการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น นอกจากนี้ ถ้าพบว่ามี การปลอมลายมือชื่อในชั้นการพิจารณา ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นของสภาท้องถิ่น แต่ก่อนที่ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นจะมีผลใช้บังคับ จะมีผลทำให้การเสนอและการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นมีผลอย่างไร

๒.๑๑ ประเด็นเกี่ยวกับสัดส่วนการแต่งตั้งผู้แทนของผู้เข้าชื่อเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๑๑ เห็นว่าควรให้ผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการวิสามัญ จำนวนมากกว่า ๒ คน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ตรงกับปัญหาของท้องถิ่น โดยเทียบเคียงกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๘ วรรคสอง” ที่บัญญัติว่า ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและข้อบังคับ

”รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๘ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๒๘ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการธิการวิสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการธิการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการ และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในข้อบังคับตามวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ต้องกำหนดให้บุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง ร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด และในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด”

การประชุมวุฒิสภาในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติร่วมเป็นกรรมาธิการ วิสามัญด้วยไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนกรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด

นอกจากนี้ ถ้าเป็นการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ หรือผู้มีความหลากหลายทางเพศ ควรที่จะต้องมีผู้แทนของบุคคล เหล่านี้ร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญด้วย

๒.๑๒ ประเด็นเกี่ยวกับโทษของผู้กระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อ เสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามร่างมาตรา ๑๓ เห็นว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดเพียงให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลสั่งนั้นไม่เพียงพอ และผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว จึงควรเพิ่มโทษทางอาญา รวมถึงโทษทางแพ่งด้วย

๒.๑๓ ประเด็นเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้บังคับของร่างพระราชบัญญัตินี้ ตามร่างมาตรา ๑๕ เห็นว่าควรกำหนดให้ ดำเนินการให้เสร็จภายใน ๙๐ วัน แทนการกำหนดให้ดำเนินการให้เสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

๓. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายนิพนธ์ บุญญามณี) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

ประเด็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งเป็นข้อสังเกตไว้นั้น มีประเด็นที่เป็นประโยชน์ อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะได้นำไปพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการต่อไป แต่สำหรับ ในชั้นนี้ขอตอบชี้แจงจำนวน ๓ ประเด็น คือ

๓.๑ ในการจัดทำและเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้จัดทำเป็น ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อ เสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายเดิมจำนวนหลายมาตรา และที่สำคัญหลักการ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในเรื่องเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น มีความแตกต่างกัน รัฐบาลจึงเห็นสมควรให้มีการจัดทำและเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เป็น ฉบับปรับปรุง โดยกำหนดให้ยกเลิกกฎหมายเดิมดังกล่าว

๓.๒ เหตุผลที่ร่างมาตรา ๕ กำหนดห้ามเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการ เงิน ตามที่ระบุไว้ เนื่องจากในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีการกำหนด เรื่องการเงินการคลังไว้ เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน ประกอบกับองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นมีรายได้มาจากหลายช่องทาง เช่น จัดเก็บรายได้เอง รัฐบาลจัดสรรให้ หรือบางส่วนเป็นเงินรายได้จากเงินอุดหนุน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีที่มาและสัดส่วนของรายได้ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงต้องมีความระมัดระวังในเรื่องที่เกี่ยวกับฐานะและความมั่นคงทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสมควรที่จะต้องกำหนดข้อห้ามดังกล่าว

๓.๓ การจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทางเว็บไซต์แล้ว แต่ไม่มีประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๐๗ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑๐ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการธิการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
<http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=682>

๒. ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.
(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ซึ่งเป็นเอกสารแนบ
ระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
<http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=682>

๓. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.
(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/573777>

๔. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9757&mid=4272

๕. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9786&mid=4272

Scan me ๕

๖. พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

<https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=300880&ext=pdf>

Scan me ๖